

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

ZASADY ***udzielania świadczeń***

przez
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Szczawnie Zdroju
ul. Kościuszki 17

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie Zdroju, ul. Kościuszki 17

Zasady udzielania świadczeń z pomocy społecznej

Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom, zamieszkującym i przebywającym na tym terytorium, posiadającym zezwolenie na pobyt stały lub status uchodźcy, nadany w Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu:

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. alkoholizmu lub narkomanii;
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych mają osoby i rodziny, w przypadku występowania jednej z powyższych okoliczności, spełniającej kryterium dochodowe, wynoszące od 1 maja 2004:

- na osobę samotną **477,- zł**
- na osobę w rodzinie **351,- zł**

Do dochodów nie wlicza się:

- alimentów świadczonych przez osoby w rodzinie a rzecz innych osób
- jednorazowych świadczeń socjalnych
- świadczeń w naturze
- świadczenia pieniężnego w postaci składki na ubezpieczenie społeczne, opłacanej przez ośrodki pomocy społecznej

W razie wystąpienia rażących dysproporcji między wysokością dochodu a rzeczywistą sytuacją majątkową stwierdzoną przez pracownika socjalnego, kierownik ośrodka pomocy społecznej może odmówić przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Obowiązki osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną

Osoby lub rodziny, korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo przyznanych świadczeń, ich celowe niszczenie, bądź też marnotrawstwo własnych zasobów materialnych, a także ich nieracjonalne wykorzystywanie mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Również nie wywiązywanie się z uzgodnień zawartych w kontrakcie może spowodować ograniczenie lub odmowę przyznania świadczenia.

Osoby i rodziny, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, są zobowiązane poinformować o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. Świadome wprowadzenie w błąd pracownika socjalnego może spowodować zmianę decyzji na niekorzyść strony oraz naliczenie nienależnie pobranych świadczeń. Świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi, niezależnie od dochodu rodziny.

Tryb udzielania pomocy społecznej

Tryb przyznania świadczenia z pomocy społecznej składa się z następujących etapów:

1. Zgłoszenie wniosku o udzielenie pomocy:

- osobiste, pisemne lub telefoniczne zgłoszenie osoby ubiegającej się o pomoc do pracownika socjalnego (zgłoszenie może nastąpić z urzędu lub może go dokonać przedstawiciel ustawowy lub inna osoba za zgodą ubiegającą się o pomoc)

2. Sporządzenie wywiadu środowiskowego i planu pomocy:

- rozeznanie przez pracownika socjalnego sytuacji osobistej i rodzinnej osoby ubiegającej się o pomoc społeczną, tj. przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania klienta
- wspólne (pracownik socjalny z osobą lub rodziną) opracowanie planu pomocy

3. Sporządzenie decyzji i wydanie jej osobie ubiegającej się o pomoc społeczną

4. Realizacja przyznanych świadczeń

Złożenie wniosku

Przyznanie świadczeń pomocy społecznej możliwe jest po złożeniu wniosku przez osobę zainteresowaną. Wniosek może złożyć także inna osoba, która otrzymała zgodę osoby zainteresowanej, lub jej przedstawiciel ustawowy. Ośrodek przyjmuje także zgłoszenia dotyczące konieczności udzielania pomocy każdej osobie lub rodzinie na terenie Szczawna Zdroju, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej i niezdolnej do samodzielnego zaspokajania np. potrzeb bytowych składane przez inne osoby czy też instytucje.

Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika.

Wywiad środowiskowy

Podstawą udzielenia pomocy jest wywiad środowiskowy sporządzony w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc, a w sprawach nie cierpiących zwłoki, w miejscu pobytu osoby ubiegającej się. Brak zgody na przeprowadzenie wywiadu jest równoznaczny z rezygnacją z pomocy społecznej.

Celem wywiadu środowiskowego jest rozeznanie sytuacji bytowej, rodzinnej, zdrowotnej i mieszkaniowej osoby (rodziny) ubiegającej się o pomoc. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w ciągu 14 dni od daty wszczęcia postępowania, a w sprawach pilnych w terminie 2 dni. Osoba występująca o pomoc powinna zgromadzić dokumenty stanowiące podstawę ustalenia jej danych personalnych, sytuacji rodzinnej i materialnej, stanu zdrowia. W trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego, w porozumieniu z klientem ustalany jest plan pomocy.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy (osoby zwracającej się o pomoc, pracownika socjalnego oraz kierownika ośrodka).

Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego. Kontrakt zawiera opis sytuacji życiowej osoby lub rodziny oraz opis działań niezbędnych do podjęcia przez nią, a także zakres, czas i formę, udzielanej przez Ośrodek pomocy. W kontrakcie zapisuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu. Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w ja-

kiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. Klient otrzymuje jeden egzemplarz kontraktu.

Wydanie decyzji

Przyznanie pomocy (poza nielicznymi wyjątkami) ma formę decyzji administracyjnej, od której przysługuje prawo wniesienia odwołania. Odwołania należy kierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Realizacja świadczeń

Realizacja świadczeń pieniężnych odbywa się w formie wypłat w kasach PKO w Szczawnie Zdroju, w terminach określonych w decyzji lub w formie przekazów pocztowych bądź przelewów na konto osobiste.

Wymagane dokumenty

Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej są zobowiązane do udokumentowania swojej trudnej sytuacji życiowej. Wiąże się to z koniecznością dostarczenia przez osoby ubiegające się o pomoc różnych zaświadczeń, oświadczeń itp. Szczegółowych informacji w każdym indywidualnym przypadku udziela właściwy pracownik socjalny w trakcie zgłaszania się o pomoc lub w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego.

Wywiady przeprowadzają pracownicy socjalni obsługujący rejony gminy, w zależności od adresu zameldowania (lub pobytu) klienta. Pracownicy socjalni przyjmują klientów od poniedziałku do piątku od godz. 800 do 1100 w siedzibie Ośrodka.

◆ Rodzaje udzielanej pomocy

POMOC USŁUGOWA:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie Zdroju udziela pomocy m.in. w formie :

- **pracy socjalnej**
- **usług opiekuńczych lub specjalistycznych**
- **poradnictwa specjalistycznego**
- **interwencji kryzysowej**

praca socjalna

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

usługi opiekuńcze lub specjalistyczne

Pomoc w tej formie przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi te mogą być przyznane także osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, oraz zobowiązani do tego krewni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

POMOC RZECZOWA

Pomoc rzeczowa obejmuje w szczególności zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania dla osoby lub rodziny, która jest tego pozbawiona.

1. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.
2. Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.
3. Pomoc doraźna lub okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

ZASIŁKI:

W Ośrodku Pomocy Społecznej ze względu na trudną sytuację życiową można ubiegać się o następujące zasiłki

- **zasiłek stały**
- **zasiłek okresowy**
- **zasiłek celowy**
- **zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie**
- **składki na ubezpieczenie społeczne**
- **składki na ubezpieczenie zdrowotne**

♦ ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały przysługuje:

1. Pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. od kwoty 477 zł
2. Pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. od kwoty 351 zł.

W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu okresu jego pobierania, zasiłek stały nie przysługuje. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Dokumenty od osoby lub rodziny

1. Ustny lub pisemny wniosek
2. Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość wnioskodawcy - do wglądu.
3. Oryginały zaświadczeń o dochodach rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o pomoc
4. Kserokopia Orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności (oryginał do wglądu).
5. W razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową.

♦ ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. od kwoty 477 zł
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny tj. od kwoty 351 zł.

Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Wysokość zasiłku okresowego wynosi:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej od 35% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie;
2. w przypadku rodziny – od 25% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny, nie mniej niż 20 zł miesięcznie do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie analizy sprawy.

Dokumenty od osoby lub rodziny ubiegającej się o zasiłek

1. Ustny lub pisemny wniosek o przyznanie zasiłku okresowego.
2. Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość - do wglądu.
3. Oryginały zaświadczeń o dochodach rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o pomoc
4. W razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową.

◆ ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nie mającym możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Świadczenie może być przyznane również osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku: zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej niezależnie od wysokości dochodu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

1. specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi,
2. zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Dokumenty od osoby lub rodziny

1. Ustny lub pisemny wniosek o przyznanie zasiłku celowego.
2. Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość wnioskodawcy – do wglądu.
3. Oryginały zaświadczeń o dochodach rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o pomoc
4. W razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową.

Kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej wynosi 477 zł, a kryterium dochodowe rodziny wynosi 351 zł razy ilość członków rodziny.

Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

◆ ZASIŁEK CELOWY W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO

Dokumenty od osoby lub rodziny

1. Ustny lub pisemny wniosek o przyznanie biletu kredytowanego.
2. Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość - do wglądu.
3. Oryginały zaświadczeń potwierdzających dochody rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o pomoc.
4. Pisemne oświadczenie lub dokumenty uzasadniające cel wyjazdu.

Przyznanie biletu kredytowego nie wymaga wydania decyzji. Bilet kredytowy uprawnia do przejazdu wyłącznie w klasie 2 pociągami osobowymi lub pospiesznymi. Odmowa wydania biletu kredytowego wymaga wydania decyzji administracyjnej, od której przysługuje prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej

◆ ZASIŁEK I POŻYCZKA NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE

Osobie lub rodzinie może być przyznana pomoc w formie pieniężnej (jednorazowy zasiłek celowy lub nieoprocentowana pożyczka) lub rzeczowej, w celu ekonomicznego usamodzielnienia. Pomoc w formie rzeczowej następuje przez udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym.

Podstawą odmowy przyznania albo ograniczenia rozmiarów pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie może być uchylanie się przez osobę lub rodzinę ubiegającą się o pomoc od podjęcia odpowiedniej pracy w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu albo poddania się przeszkoleniu zawodowemu.

Pomoc w celu ekonomicznego usamodzielnienia nie przysługuje, jeżeli osoba lub rodzina ubiegająca się otrzymała już pomoc na ten cel z innego źródła.

◆ **SPRAWIENIE POGRZEBU**

W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez gminę poniesione wydatki podlegają zwrotowi z masy spadkowej, jeśli po osobie zmarłej nie przysługują zasiłek pogrzebowy. Sprawienie pogrzebu odbywa się zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Dokumenty

1. Ustny lub pisemny wniosek osoby trzeciej lub rodziny o sprawienie pogrzebu.
2. W zależności od dostępności:
 1. Dowód osobisty wnioskodawcy (do wglądu).
 2. Dokument tożsamości zmarłego karta zgonu.
 3. Odpis skrócony aktu zgonu.
 4. Oryginał zaświadczenia dotyczącego braku uprawnień zmarłego oraz członków jego rodziny do zasiłku pogrzebowego.

◆ **SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE**

Za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby opiekującej się nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury albo renty. Dotyczy to również osób, które w związku z koniecznością sprawowania opieki pozostają na bezpłatnym urlopie.

Przez ojca i matkę należy rozumieć również ojca i matkę współmałżonka.

Konieczność sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad osobami, o których mowa powyżej, stwierdza lekarz ubezpieczenia zdrowotnego w zaświadczeniu wydanym nie wcześniej niż na 14 dni przed złożeniem wniosku o przyznanie świadczenia.

Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacana przez okres sprawowania opieki. Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie przysługuje osobie, która w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia:

1. ukończyła 50 lat i nie posiada okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego co najmniej 10 lat;
2. posiada okres ubezpieczenia (składkowy i nieskładkowy) wynoszący 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Dokumenty od osoby lub rodziny

1. Ustny lub pisemny wniosek o opłatę składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe.
2. Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość - do wglądu.
3. Oryginały zaświadczeń o dochodach rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o pomoc
4. Oryginał zaświadczenia lekarskiego o konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem.
5. Świadectwo pracy bądź zaświadczenie z zakładu pracy o pozostawaniu na bezpłatnym urlopie lub kserokopia decyzji z Powiatowego Urzędu Pracy potwierdzająca status bezrobotnego – oryginał do wglądu.

◆ **SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE**

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne za osobę bezdomną objętą indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, na zasadach określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest również za osoby pobierające zasiłek stały, a nie objęte ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu.

◆ Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego
- Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenia pielęgnacyjne
- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Świadczenia rodzinne przysługują:

- obywatelom polskim;
- cudzoziemcom (w szczególnych przypadkach)

◆ ZASIŁEK RODZINNY

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności
- osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

W okresie od 01.09.2006 roku wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 48,00 zł na dziecko do ukończenia 5 roku życia;
- 64,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 68,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
 - opiekunowi faktycznemu dziecka;
 - osobie uczącej się,
1. jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 504,00 zł.

2. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko, które posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 583,00 zł.

3. W przypadku gdy rodzina utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 hektara przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

4. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym.

5. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym zasiłek rodzinny nie przysługuje.

Punkty 1-5 dotyczą także dochodu osoby uczącej się

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w rodzinie zastępczej;
- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, chyba że:
- rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
- ojciec dziecka jest nieznany,
- powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
- sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- samotnego wychowywania dziecka
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- rozpoczęcia roku szkolnego
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

◆ DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA

Wysokość dodatku - 1000,00 zł.

- Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka.
- W przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka lub urodzenia więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu dodatek przysługuje na każde dziecko.

Dodatek wypłaca się do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

◆ DODATEK Z TYTUŁU OPIEKI NAD DZIECKIEM W OKRESIE KORZYSTANIA Z URLOPU WYCHOWAWCZEGO

Wysokość dodatku 400,00 zł miesięcznie.

- Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:
 - 24 miesięcy kalendarzowych;
 - 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
 - 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

• W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka przysługuje jeden dodatek.

• Dodatek nie przysługuje jeżeli osoba:

- bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostawała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy;
- podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki, żłobku albo w przedszkolu z wyjątkiem:
 - dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności przebywającego w żłobku albo w przedszkolu z powodów terapeutycznych,
 - dziecka przebywającego w zakładzie opieki zdrowotnej, z wyjątkiem zakładów opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych, oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
- w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego.

◆ DODATEK Z TYTUŁU SAMOTNEGO WYCHOWYWANIA DZIECKA

- Wysokość dodatku - 170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci.
- Dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:
 - drugi z rodziców dziecka nie żyje;
 - ojciec dziecka jest nieznan;
 - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.
- Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice tej osoby nie żyją.
- W przypadku samotnego wychowywania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności

lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci.

◆ **DODATEK Z TYTUŁU WYCHOWYWANIA DZIECKA W RODZINIE WIELODZIECNEJ**

- Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo prawnemu dziecka;
- Dodatek przysługuje w wysokości 80,00 zł miesięczne na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

◆ **DODATEK Z TYTUŁU KSZTAŁCENIA I REHABILITACJI DZIECKA**

- Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:
 - do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
 - powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:
 - 60,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
 - 80,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

◆ **DODATEK Z TYTUŁU ROZPOCZĘCIA ROKU SZKOLNEGO**

- Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego.
- Dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne.
- Dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, w wysokości 100,00 zł na dziecko.

• Wniosek o wypłatę dodatku składa się w terminie 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego.

• Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

◆ **DODATEK Z TYTUŁU PODJĘCIA PRZEZ DZIECKO NAUKI W SZKOLE POZA MIEJSCEM ZAMIESZKANIA**

• Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się:

- w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności – w wysokości 90 zł miesięcznie na dziecko albo
 - dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej – w wysokości 50 zł miesięcznie na dziecko.
- Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

◆ **JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (TZW. BECIKOWE)**

- Zapomoga przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka.
- Zapomoga przysługuje jednorazowo, w wysokości 1000 zł na jedno dziecko
- Prawo do zapomogi przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka - niezależnie od wysokości dochodu
- Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego

opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia.

• Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku?

- wypełniony wniosek
- kserokopie dokumentów tożsamości obojga rodziców
- akt urodzenia dziecka
- numer PESEL dziecka

W przypadku gdy zameldowanie jest inne niż w Gminie Szczawno Zdrój

- zaświadczenie z gminy, w której osoba jest zameldowana, że nie ubiega się tam o zapomogę
- potwierdzenie zamieszkiwania na terenie Szczawna Zdrój

◆ Świadczenia Opiekuńcze

Nie są dodatkami do zasiłku rodzinnego – to odrębne świadczenia.

◆ ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

W przypadku kiedy osoba niepełnosprawna nie jest zdolna do samodzielnej egzystencji, przyznany zostaje zasiłek pielęgnacyjny w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153,00 zł miesięcznie. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt osoby i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia;
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

◆ ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE Z TYTUŁU REZYGNACJI Z ZATRUDNIENIA LUB INNEJ PRACY ZAROBKOWEJ W ZWIĄZKU Z KONIECZNOŚCIĄ OPIEKI NAD DZIECKIEM

Świadczenie to przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 583 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 420,00 zł miesięcznie. Za osoby korzystające z tej formy świadczenia opłacana będzie składka emerytalno-rentowa, jeżeli mają do tego prawo zgodnie z innymi przepisami.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- osoba wymagająca opieki:
 - pozostaje w związku małżeńskim
 - została umieszczona w rodzinie zastępczej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko;
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie.

Co należy zrobić, aby otrzymać świadczenia rodzinne?

- Niezbędne jest złożenie wniosku na każdy okres zasiłkowy wraz z kompletem wymaganych dokumentów.
- Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej.

• Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku?

I. Postępowanie w sprawie o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego wszczynają się na podstawie wniosku o zasiłek rodzinny.

II. Do wniosku o zasiłek rodzinny należy dołączyć:

- uwierzytelnioną kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek rodzinny;
- skrócony odpis aktu urodzenia dziecka lub inny dokument urzędowy potwierdzający wiek dziecka;
- orzeczenie o niepełnosprawności albo o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, w przypadku, gdy w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne;
- zaświadczenie szkoły, w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia;
- zaświadczenie szkoły wyższej, w przypadku osoby uczącej się lub osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli uczy się;
- zaświadczenia lub oświadczenia stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:
 - zaświadczenia z urzędu skarbowego o wysokości dochodów uzyskanych przez członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, jeżeli dochody te podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych
 - oświadczenia członków rodziny o wysokości uzyskanego dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, jeżeli członkowie rodziny rozliczają się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne
 - oświadczenia członków rodziny o wysokości uzyskanego innego dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu
 - zaświadczenie właściwego organu gminy o

wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy albo nakaz płatniczy za ten rok,

- umowę dzierżawy, w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- umowę zawartą w formie aktu notarialnego, w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną,
- przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani wyrokiem sądu lub ugodą sądową do ich płacenia, na rzecz osoby spoza rodziny - oraz kopie dokumentu (wyroku sądu albo ugody) na podstawie, którego płacone są alimenty na rzecz osoby spoza rodziny,
- kopię odpisu wyroku sądu zasądającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub kopię odpisu protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące faktyczną wysokość otrzymanych alimentów, w przypadku uzyskania alimentów niższych niż zasądzone w wyroku lub ugodzie sądowej oraz zaświadczenie komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów,
- zaświadczenie o wysokości ponoszonej opłaty za pobyt członka rodziny, przebywającego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,

- dokument określający datę utraty dochodu oraz miesięczną wysokość utraconego dochodu,
- dokument potwierdzający utratę dochodu oraz wysokość utraconego dochodu, jeżeli dochód rodziny uległ obniżeniu na skutek utraty dochodu przez członka rodziny,
- dokument potwierdzający uzyskanie dochodu oraz wysokość uzyskanego dochodu w przypadku uzyskania przez członka rodziny dochodu po roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych;
- informację sądu o toczącym się postępowaniu w sprawie o przysposobienie dziecka, w przypadku osoby faktycznie opiekującej się dzieckiem, która wystąpiła o przysposobienie tego dziecka;
- kopię aktów zgonu rodziców lub kopię odpisu wyroku zasądającego alimenty w przypadku osoby uczącej się;
- dokumenty składane przez cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie odrębnych przepisów
- kopię odpisu prawomocnego wyroku sądu orzekającego rozwód lub separację albo kopię aktu zgonu małżonka lub rodzica dziecka, w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko;
- odpis zupełny aktu urodzenia dziecka, w przypadku, gdy ojciec dziecka jest nieznan;
- odpis wyroku oddalającego powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego;
- orzeczenie sądu zobowiązujące jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka.

◆ Gdzie znajdziesz dodatkowe informacje

Szczegółowe informacje dotyczące rodzajów świadczeń rodzinnych, zasad ich przyznawania i wypłacania oraz wzory druków (wniosków, zaświadczeń i oświadczeń) można uzyskać od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 15.00 w pokoju Nr 4, w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczawnie Zdroju ul. Kościuszki 17.

